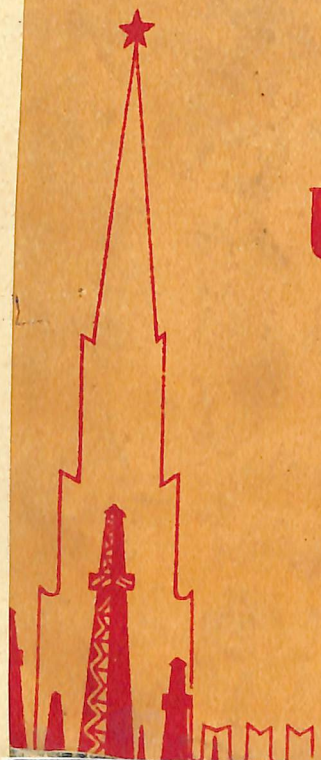

ՀԱՄԱԿ
ԸՆԿԵՐ
ՍՏԱԼԻՆԻՆ

894.362

բ-40

NOV 2011

894.362
P-40

ԲԱԳՎԻ ԻՆՏԵԼԻԳԵՆՑԻԱՅԻ
ՆԱԽԱԿ
ԸՆԿԵՐ ՍՏԱԼԻՆԻՆ

ԸՆԴՈՒՆՎԱԾ Ե ԲԱԳՎԻ ԻՆՏԵԼԻԳԵՆՑԻԱՅԻ
ՀԱՄԱՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎՈՒՄ 1939 ԹՎԻ
ՆՊՐԻԼԻ 10-ԻՆ

ԱԶԵՐՆԵՐ

Բագու—1939 թ.

4965

Թողտեղմանը պատասխանատու՝ Մ. ԴԱՎԹՅԱՆ
Նկարիչ՝ Գ. ՃԳՆԱՎԱՐՅԱՆ
Տեխ. խմբագիր՝ Զ. ԱՂԱՅԵՎ

2690
39

Հանձնված է արտադրության 20/IV 1939 թ.
Ստորագրված է տպագրության 25/IV 1939 թ.
Պատվեր № 1474. Գլավխիտի լիազոր № 3022.
Տպագր. թերթերի թիվը 1
Տպագր. նշանների թիվը 46080
Ստ. 364 А5
Տիրաժ 3000. Դրան է 40 կ.

Վողջույն քեզ հայր, մեր իմաստուն, գավառներից քո հարազատ,—
թող հավիտյան փարթամ մուս յերկիրը մեր ծաղկած, ազատ
մեծի, փոքրի թե պատահես հարցնես՝ կասի լեզվով ազատ,
Այս յերջանիկ կյանքը տվեց Ստալինը մեր հարազատ:
Վողջույն, փառք քեզ մեր յերկրի, հողի, կյանքի ազատարար,
Վողջույն մտքի գործիչներից քեզ—իմաստուն, թանկագին հայր:
Ծեր աշուղը սաղը ձեռքին, սիրտը խինդով մի վարարուն,
Թելերին է խփում անդուլ, քեզ է յերգում, կյանքի դարուն:—
Կեցցե՛ս, կեցցե՛ս, ջան Ստալին, չուրթերի դաստան Ստալին:
Դու ապրել ես այս վայրերում, դու քայլել ես հաղթական, վես
Մեր սիրտուն ժողովրդի դու փորդին ես հարազատ, մեծ:

Ժողովուրդն է լուսարացին անուշ քնից վաղ արթնանում,
Մեր յերկրի հորիզոնն էլ կարմիր վարդի յե նմանում.
Մեր մտքերն են բազենների յերամների պես սավառնում,
Մեր սրտերն են ամեն ծաղկից, ամեն թփից բուրմունք առնում:
Կապույտներով սլանում են հայրենիքիս վորդիքն արի,
Ապշերոնի դարկերակն է խփում արագ ու վիթխարի:
Թռչունների յերամներն են սեղ ցելերի վրա լողում,
Նրանց խառ-խառ փետուրներն են արեվի տակ մեր շողշողում:
Առավոտյան մանուկները մեր զվարթուն՝ ջինջ յերկնի տակ
Զբոսնում են՝ կրծքին խփած ցողաթաթախ վարդ ու մեխակ:
Խոր ձորերից ջինջ ջրերը չրթունքներին յերգեր հաղար
Լուր են բերում, լուր են տանում դարուններից մեր ծաղկազարդ
Դու փրկեցիր այս պարտեղը, վոր խամրում էր անշուր, անկյան
Դու ցանեցիր, աճեցրիր այստեղ ազատ խիղճ ու խոյանք:
Դու մասին են այստեղ խոսում այնքան անդին խոսքեր, գործե
Դու մեծ պոետ՝ կոմունիզմի մեծ եպոսն ես ստեղծագործել:

Ձեզ դարերով տառապել ե մարդը անշուղ, անսիրտանք,
 Ձքնաղ կյանքի յերազանքն ե միայն տվել թեմ ու խոյանք:
 Շատ ե փնտռել կյանքի ակը, աղբյուրը հորդ ու պաղպաջուն,
 Յեմ դարեր են յեկել անցել, ինչպես ծանր, մառ անըջում:
 Կյանքի ծանր քարը մեջքին ու կարիքը սրտին չոքած,
 Մարդն արեմ է փնտռել անդուլ, վորոնել ե աչքերով թաց:
 Վոչ յերկինքն ե պատասխանել, վոչ յերկիրն ե ոգնել նրան,
 Յեմ չի տվել նրան վոչինչ անդամ Սիրդը*) թափառական:
 Կյանքի ծանր սեմ որերին յերազանքն եր նրան բնկեր,
 Նրա բախտը քարի նման անտակ, պղտոր ջուրն եր ընկել:
 Մենք լավ կյանքի ակունքները տեսանք անհուն՝ քո աչքերում,
 Բա՛նալին յերջանկության զտանք միայն քո խոսքերում:

Ձկա վոչինչ, վոր չթոչնի ժամանակի ձեռքում հորը,—
 Յեթե թերթենք պատմությունն ու դարերը, կտեսնենք, վոր
 Գամիների հարվածներից ձերմակ սարերն են մոխրացել,
 Չորացել են բլի ծովերը ու ավազ ե լոկ մնացել,
 Չքացել են յերկրազնդից անտառները, գետերը հին,
 Շքեղ ու ցոփ պալատները վերածվել են փլատակի:
 Սակայն սիրտը ժողովրդի չի ծերացել դարերի մեջ,
 Արմատներ ե դցել հողում ու ծաղկել ե փարթամ ու սերճ:

Դու ըզմանքն ես ազատ որի հասած մեր վեհ ժողովրդի,
 Ու քեզ համար չկա՞ մի դործ անլուծելի, դժվար, խրթին:
 Դու դրախտ ես դարձրել այսոր Գուռի ավերը ծաղկալուռ,
 Լիճոններով առատ բաղեր դու յես դցել Լենքորանում,
 Դու յես շարել լեռան փեշով վրանները Փերմաների,
 Ու քո անունն իր շուրթերին ժողովուրդն ե յելել վարի:
 Ամպերի հետ վեր սլացած, տարված անհուն կապույտներով,
 Աղջիկները մեր սեմաչյա գովքը են ասում սիրագորով:
 Հարազատ դավակն ես մեր արեմաչող հայրենիքի,
 Երախտալուծ մեծ Իլիչի դու աստղերն ես վառել անդին,
 Ես դարձրել մեր վայրերը, ջահելության շունչ ես տվել:

*) Սիրդը—ավանդությամբ կենաց աղբյուրի տերը:

Մեր Շիրվանն ու Նուխին ահա դարդարվել են, առել թեմեր:
 Չքացել են մեր գյուղերից խրճիթները մոռյլ ու սեմ,
 Կամրջվել են հորդ գետերը, կածաններն են դառել չոսսե:
 Թռչուններ յերկաթ թեմով հեռու տեղերն են դառել մոռ,
 Կոլխոզնիկի սիրտն ե բացվել, դառել ծաղկուն մի առավոտ:
 Յերկրաբաններն հողի տակից հանում են ձույլ վոսկի, արծաթ,
 Մայր հողն հիմա տալիս ե մեզ ինչ—վոր ունի իր կրճքի տակ:
 Մեր լեռների փեշերն հիմա առողջություն, ուժ են տալիս,
 Մեքենաներն ուղի բացել՝ Նավթալան են գնում—գալիս:
 Հիվանդությունն իր փեշերն ե, տես, հավաքած հեռու փախչում,
 Մոծակն անդամ դադաղողի մեղմից հեռու յե միշտ չըջում:

Դու լավ գիտես, վոր շենք սիրում մենք մեր մասին ճառեր գրել,
 Բայց ուզում ենք ժողովրդի պատմությունից մտաբերել:
 Աղբրեջան, թող իմանան ժողովրդիդ անցած ուղին,
 Վոր դաս անեն իրենց համար, ծուռ չնայեն մեր վարդ հողին:

Մի ժամանակ արաբները, յերբ սրերով արնաչաղախ,
 Բիրտ դալլերի վոհմակի պես հնձում եյին և աջ և ձախ,
 Յերբ մեչիդի մութ ստվերում, մութ քողի տակ աշխարհակուլ,
 Մուհամմեդի ծառաները դուրում եյին ու կեղեքում,
 Այդ ժամանակ յերկինք ցնցեց քաջ Բարեկի ձայնը հուժկու,
 Թշնամու դեմ՝ ինչպես կայծակ փայլատակեց նա ահարկու:
 Նա ձի նստեց, անցավ սարեր, կաղմեց բանակ վիթխարակամ,
 Վոր հայրենիքն իր պաշտպանի ներխուժումից թշնամական:
 Ժողովուրդը կռվի յելավ, ինչպես հրդեհ քամու պահին,
 Վորովհետև նրա սիրտն ել հրդեհվում եր անհուն ցավից:
 Ժողովրդի զավակները թռան՝ ձիու մեջքին նստած
 Դեպի կռիվ՝ թշնամու դեմ, հայրենիքի սիրով վառված,
 Յերբ կռիվ եր մայրն ուղարկում իր զավակին արժանավոր,
 Ասում եր նա,—բարի ճամբա՛, մի մոռացիր խոսքը քո մոր,
 Դեմ, կռվի հերոսի պես, գնա մեռիր հերոսի պես,
 Ինչ թշնամուց թրկունք դարձնես, հարամ լինի իմ կաթը քեզ:
 Յերան այսպես արարական վոհմակի դեմ ինչպես հորձանք
 Իգիթները հարայ տվին ու թշնամին յեղավ կործան:
 Շատ թշնամի թակարդ ընկավ, մնաց անթաղ դիակ ու լեշ,

Ժողովրդի ուժը փակեց նրանց առաջն ինչպես պատնեշ:
Թող դարերը դան ու անցնեն, չի՛ մոռանա պատմութիւնը,
Ժողովուրդը միշտ կհիշի իր հերոսի վառ անունը:
Անց են կացել տարիները, բայց Բաբեկը կա՛ անվախճան,
Յերկրի կրծքին շողշողում է մեծ Լենինի շքանշան:
Թող թշնամին չմոռանա, վար Բաբեկը մենակ չի ել,
Պորհրդային հողում ունի նա ելի տաա քաջ յեղբայրներ:

Թող պատմութիւնն ասի, թե վո՞ր կյանքն է յեղել այսքան շքնադ,
Յե՞րբ չի հնչել պատմութեան մեջ սրտակեղեք աղերս ու ախ:
Մեծ Նիզամու վոդին բանտող ժամանակին ամոթ լինի,
Նրա բոլոր ձգտումներին տիրողները թշնամացան,
Ստիպեցին, վոր նա կրի ստրկութեան ծանր շղթան:
Մեծ լեռներից կարկաշտայն թափվող դարնան ջրերի պես,
Կապուտաչյա դարնան նման, վոր աշխարհն է դարդարում պերճ:
Մեր մայրենի լեզուն՝ նրանք գրին փականք, արցիկցին,
Իր հարազատ յերկրի սերը նրա սրտի մեջ խեղդեցին:
Նրա կյանքը մութ դարերում անցավ այդպես անմխիթար,
Ու աչքերից գլուխ-գլուխ արցունք հոսեց այտերով վար,
Յեւ սրտի մեջ ժողովրդի հայրենիքի վշտերը մեծ,
Քլունգն առած Ֆարհադի պես քար սրտերին ուժգին խփեց,
Ու խցի մութ պատերի մեջ դողացել է լույսն անմարմին:
Նա՛ իր սրտի բողոքն ու վիշտն հաղորդել է լոկ զալամին,
Տիրողներն անմահ յերգչին հալածել են ամեն տեղից,
Լոկ իր խալխի սերն է անհուն ցրել նրա սրտից թախիժ:
Դու կյանք տվիր մեծ Նիզամուն, վերադարձրիր ժողովրդին,
Անմահ խոսքդ լույսեր սփռեց մեր պատմութեան մութ եջերին:

Պոետների հայրենիքը հրդեհ զցին ու վառեցին
Սան-բեկերը՝ պատահողին մեր վաթանը վաճառեցին,
Յեւ Ֆիգուլու ջինջ աչքերի արտասուքը չչորացավ,
Նախմին Փառաշների վայրագութեան դոհր դարձաւ:

Ե՛ր խոսենք՝ Քյոողլու՞ցը, նրա շողուն կտրուկ սրից,—
Ե ժամին, մեյդանումը, յերբ հանում էր նա պատյանից,

Թռչում էին պուխները՝ լեշը մի կողմ, շինքը մի կողմ,
Ընկնում էին մարմինները՝ տասը մի կողմ, հինգը մի կողմ:
Հափաքել եր նա իր շուրջը խիզախներին իր թիկնափետ,
Ո՞վ կարող եր դեմը յեմել, կովի մտնել Քյոողլու հետ:
Մեյդան կեներ սուրը ձեռքին, ուսին պցած սեւ յափընջին,
Հանուն խեղճի, չքավորի՝ կմարտնչե՛ր, չեր նահանջի:
Կրի՛ կաներ, ամեն զարկից յոթանասուն լեշ կթափվեր,
Կիրխնջար իր զոաթն ել ունեցերից հուր կթափեր:
Նա հաստատվեց Չանլի Բելում կտրիչներով իր անսասան.
Յերբ հայերն ու վրացիներ քաջ Քյոողլու լուրն ստացան,
Չան տվեցին քաջ Քյոողլու անուշածոր, ազատ յերգին,
Թշնամու դեմ մարտի կանչող նրա ուրախ, զվարթ յերգին.
Մի ճակատում Յերեք Յեղբայր տերերի դեմ կռիվ մտան,
Թշնամական դավերի դեմ մնացին կուռ ու անսասան...
Մեր դաշինքը յեղբայրութեան այսքան հի՛ն է ու մնայուն.
Թող այդ հիշեն բոլոր նրանք, վոր մեր կյանքին ծուռ են նայում:

Հիմա այստեղ մարդու խոսքը իմաստ ունի, հարգանք ունի,
Հայրենիքին նվիրված մարդն իր գինն ունի, իր կյանքն ունի:
Սյուր նորից մեծ ամբիոնից քո հայրական ձայնը լսվեց,
Ու մեր անափ հայրենիքը հողեզմայլ քեզ ափանջեց:
Տասնութերորդ համադումար: Հաղթանակի դադաթ դու մեծ,
Լույս Կրեմլի պալատներում հայրենիքը Քեզ վողջուցեց,
Իմաստութեամբ քո բացեցիր ապագայի եջերն անդին,
Կոմունիզմը կկառուցենք, ասացիր դու հայրենիքին:
Ամեն խոսքիդ մեջ մարդկային ազատ դարնան հո՛ւրն ենք տեսնում,
Բառերիդ մեջ կեղծիք ցրող ու թրատող սուրն ենք տեսնում:
Դու, վորպես հայր մի հարազատ, ճար ես արել մեր հոգսերին,
Դու սիրել ես մեզ անխտիր, թեւ ես տվել մեր խոհերին,
Մտքի՛, խոհի՛ աշխատողին տվել փառքի դրոշակը,
Դու յես վառել մեր յերկրում գիտութեան անմար կրակը:
Դու յես վառել մեր յերկրում գիտութեան անմար կրակը:
Ուսուցիչ, մենք Քեզ հետ ենք միշտ գործում, մարտում, ամեն ինչ:
Յերգվում ենք Քեզ լինել խիզախ խիզախ մորկաթոհուն:

Վո՞ր գեղապետն է յերջանիկ ապրել անցյալ սեւ դարերում,
Յերբ յերկրին եր շղթայի տակ, յերբ խափարն եր թաղավոր
Մեծ Վալիֆը, հայրենիքի քաղցրարարառ յերդասանը,

Մեր մայր հողի, ծաղկած յերգի պարթևայանջ նոր գուտանը,
Նա', վոր խալխի մեջ մեծացավ, սիրեց խալխի լեզուն մանկութ,
Նա', վոր ջնջեց մայրենական լեզվից Փարսի բառերը մութ,
Նրան գցին ժայռի դիակից, նա զոհ գնաց արնոտ բեկին...
Բայց ժողովուրդն անմեռ պահեց նրա յերգի բոցուն մոգին:
Սիրեր հասավ մեծ Պուշկինի յերգը, ցնցեց շղթաներին,
Ու ախտեցից յետ մեղ հասավ՝ հատուցեցինք մենք ցարերին,
Տարան յերգեց մեր վիճակը աղուտներում, ստեպի մեջ,
Այն Կոբզարի յերգի վողու կրակը միշտ մնաց անշեջ:
Վիշտ է յերգել մեծ Սաբիրը ու լաց յեղել ծիծաղի մեջ,
Սիրտ կեղեքող յերգերի մեջ նրա վիշտն է հնչել անվերջ...
Նա զոհ գնաց մութ նկուղում, մարեց նրա կյանքը տկար,
Բայց ցատումն է նրա յերգում, և կհնչի դեռ նա յերկար:

Ճանաչում ես դու խանրարին՝ դու ցույց տվիր նրան ուղի,—
Նրա կրծքին նենգ թշնամին գնդակ խիկեց զաղտապողի:
Սուրբ է պահում մեր քաղաքն իր փառքերը հերոսական,
Քսանվեցի վառ անունն է մեր սրտում հավետ կենդան:
Մաշադներ, Շահումյաններ ապրում են միշտ մեր սրտի մեջ,
Սուրբ է նրանց շիրիմն անբիծ ու բորբոքած կրակն անշեջ:
Զվիճակվեց նրանց տեսնել մեր դարունը բազմակարկաչ,
Սակայն ազնիվ վորդիները դառ են առնում հայրերից քաջ:
Մենք սիրում ենք քսանվեցի հայրենիքի փառքերը ծով,
Ծիռլետովն, Ջափարիձե Ալյոշան են կենդան գործով:
Ձարը նրանց բանտ է գրել, բերել յերկրին մութ ու խավար:
Մեր յերգերը շղթայակապ ուղարկել է աքսորափայր,
Ու մայրերը որորի տեղ նդովել են դահիճներին...
Սակայն մի ուր արեվն ելավ ծիծաղ ցանցեց մեր դեմքերին:
Ուր խավար էր լուսավորեց, դարձրեց դրախտ ճաշխարհիկ,
Յեւ լույս բերեց, և սեր բերեց, գարուն բերեց մեր աշխարհին,—
Այդ արեվը Լենինն է մեծ, և գարունը հզոր Կոբան,
Այդ արեվից, այդ գարունից չունչ առան մեր հողն ու որան:
Քո' մեջ է արդ Լենինը մեծ, դու արեն ես մեր լուսահորդ,
Երբեջանն է ուղարկում քեզ ջերմ վողջույն, մեծ առաջնորդ:
Սրբու սիրտը լի յե խինդով, գեղեցկությամբ մեր նոր կյանքի,
Երբ—լեռներ յերգիչներին թեմ են տալիս յերազանքի:
Դռներից մշուշի պես քշվեց մահը չար, վաղաժամ,

Ավերակի մոխրի վրա բացվեց հաղար զվարթ չուշան:
Պատնեչի պես մենք կանգնեցինք հայրենիքի սահմաններին,
Ղալամ տվիր, դավթար տվիր ազատ խալխիս դաստաններին:
Ո՛ր, աշխարհում մեր բովանդակ յեղբայրական սերն է ծաղկում,
Ել նիզամին Ֆիդույու հետ հոգուր—հոգուր չի հեկեկում:
Զյունամորուս վարպետներն այդ մեղ ընկեր են այսոր դարձել,
Ամեն քրտում նրանց հուշն է ապրում, փոռում փոսկի դանձել:
Ահա մեղ մոռ Ռուսթավից յեկավ Շոթան քաղցրաբարբառ,
Դյուցազների յեղբայրությունն աճեց, ծաղկեց փարթամաբար:
Մեր դաշտերի բամբակենին բողբոջել է վառ, ծաղկապույ,
Կուռնկաչյա աղբյուրներից մեղը ենք խմում մենք ջրի տեղ:
Մեր աշխարհում ծովի նման բարիքներն են ծփում խալխի,
Իյիչի վառ յամպաներն են չողում նման բազում աստղի:
Մեր գյուղերի գիշերներն են ցերեկի պես պայծառ ու ջինջ,
Ու աստղերն ել կաթ են ցողում մեր հարսերի դեմքին վճիռ:
Զո՛ւր կխմի բամբակենին ու կբացվի պերճ, գեղանի,
Բամբակ քաղող աղջկա ձեռքը թեւին կտա հանց աղամիսի:
Դյուցալ վաթա՛ն, գյուղալ վաթա՛ն, ջա՛ն, բամբակն է քո անման,
Նա մեղ համար խառ չորեր է, իսկ գյուշմանի համար պատան:
Յերկրիս ամեն մի թիղ հողին ադրոնոմի աչքն է նայում,
Կոլխոզնիկն է նրան անհուն ստալինյան սիրով փայում:
Կոլխոզնիկը, օ, նա ունի տներ նոր ու ապակեզարդ,
Պատեֆոններն են դալլալում այդ տներում շեն, հարադատ:
Ռադիոն է մի տեղ խոսում, դաշնամուրի ձենն է թնդում,
Մի տեղ թմբիկի մանուկները զիր են զրում, դառ են սերտում:
Տրակտորները քարվան կապած դաշտ են գնում վաղ դարնան հետ,
Կոլխոզային նախիրներն են հաճում հանդում դալարավետ:
Մենք նայում ենք մեր լեռների ծաղկապույակ, խառ լանջերին,
Նրանց զմրուխտ կանաչներին ու արվան կակաչներին:
Այնտեղ, չքնաղ Ղարաբաղում, Քյուրդստանում մեր յեռնանխառ,
Վրնջում են նաույզների յերամակները անհանգիստ:
Ռազմական ձիարչավի սլանում են նրանք թեթե,
Վոնց հեքյաթի ձիաները չամիչ կերած ու հողմաթեւ:
Նրանք կարմիր հեծյալների ընկերներն են կռիվներում,
Նրանց կայծակ սմբակի տակ թշնամին է տրորվելու:
Կարապետներն են թեւներն իրենց քսում դարնան ջրերին հորդ,
Հիմի այլ փառք, պատիվ ունեն մեր մայրերը, ո՛ր, առաջնորդ:
Սովորեցրիր դու մարդկության, թե կինն ինչ է, թե ինչ է մայ

Մեր մայրերը քեզ ժողովի չեն կանչում սիրով մի խանդավառ :
Մեր դուստրերը ել ձեռքե-ձեռք ճորտի նման չեն վաճառվում ,
Հայացքներում նրանց հստակ փայլելում ե մի վարդ գարուն :
Նա փոր յերեկ ստրկորեն սեւ գերության քողն եր կրում ,
Այսօր ահա նա ժողովում ե , լույս որենքն ե նա մեր դրում :
Արդ նայում ե կինը հեռուն՝ դեպի խորքը սպազայի ,
Վողջ յերկիրն ե վողեվորում իր խոսքերով ջերմ , հմայել :

Տե՛ս , դպրոց են ահա վազում մանուկների խմբերն ուրախ ,
Ասես դարնան անուշ խոսնակ կուռնկների՝ յերամ չքնաղ :
Միլիոնավոր մանուկներ են մեզ մոտ ծնվում ամեն տարի ,
Յերկնքում չե տոնն աստղերի , յերկրի վրա յե բերկրայի :
Այ թիաշյա մի ժիւր աղջիկ խաս-խալիչա մարդագետնում ,
Ստալինի նոր նկարն ե ծաղիկներից նազով կերտում :
Նա յեւ մեր մեծ հայրենիքի փոքրիկ վարպետն ե խանդավառ ,
Նրա փոքրիկ սրտի միջին առաջնորդի սերն ե միշտ վառ :

Ահա ծերուկ մի ալեհեր , կանգնած կողքին դրատախտակի
Նա որե-որ ջահելանում , կայտառանում ե խնդաղին :
Նա ասում ե—իմ աչքերով յես տեսել եմ հազար կրակ ,
Մինչ բացվել ե աղատության ալյն այս պայծառ , լուսաբերկրանք ,
Մեծ Լենինի դրոշակով յեկավ գարունն իմ առաջին ,
Իմ բալիկներ՝ , այլ դրոշին միշտ մնացել՝ հավատարիմ :
Այդ դրոշը մեզ բերել ե , ո՛ր , փրկություն հավերժական ,
Նա առհասկա խորտակել ե աղքատության ծանր շղթան ,
Այդ դրոշով պալատներն ու բանտերը կործանեցինք ,
Այդ դրոշով մարդկանց կյանքը դարձավ ուրախ ու յերջանիկ :
Լենինն յեկավ , յերկրի վրա շողաց լույսը արեգակի ,
Մեծ Լենինը գնահատեց ուսուցչի մաստակն անդին ,
Նրա անմար հանճարովը լուսավորվեց յերկիրն անծայր ,
Մեր աշխարհն այս գեղեցիկ Լենինն ինքը կերտեց պայծառ :

Ձա՛ն առաջնորդ : Աղբրեջանն ե միշտ ծաղկում քո ջանքերով ,
Ջերիտասարդ տարիներիդ շատ ես անցել ես սարերով ,
Են ժամանակ չար բռնության հողմերն ելին այստեղ շաշում ,
Ոլլաների ու բեկերի խարաղանն եր բիրտ շտառչում :

Սակաչն անդամ խափարամած ու վշտաքամ սրերին այն
Մունկի չեկավ նրանց առաջ ժողովուրդը հերոսական :
Հիշում ե՛ս , քաջ մարտիկներին տարան արնոտ կառավարան ,
Թափվեց նրանց թարմ արյունը՝ արշալույսի նման վառման :
Ճնշում եր մեզ ուժը դժնյա՝ կրունկներով ժանտ , ցարական ,
Անգամ այլ սեւ տարիներին տեսար դու մեր վառ ապագան :
Ա՛յ , Բաշիլի բանտը , վորպես սեւ անցյալի մի հուշարձան ,
Պատմությունն այս քարերին դրվեց արյամբ առատացալտ :
Դու յերեսուն տարի առաջ բանտ նստեցիր այստեղ ահա ,
Ձայնդ խնդաց վողջ յերկրով մեկ , դողաց ցարը սարսափահար ,
Յերբ վոր բանտի դուրը գոցվեց ու գրնդաց փականքը սառ ,
«Ապատության որը կդա»—գոչեցիր դու խիղախաբար :
Հաճախ բանտի պատուհանից նայում եյիր Կասպից ծովին ,
Յերբ շաշում եր կոհակների լեռնապարն ափի ժայռին ,
Ասում եյիր . «մեր մորիկն ել այստեղ մի որ կիտթորիկ ,
Հետո արեն կիտթորդա , վորպես դուշ հաղթանակի» :
Հաղթանակով ներշնչեցիր բուշեիկյան սրտերը վողջ ,
Էւսան արծի՛վ , կանչդ հնչեց վորպես հզոր մի մարտակոչ :
Դու միշտ յեղար կուռ , անասան ու կրեցիր հազար զրկանք ,
Ուսուցեցիր՝ կդա ժամը , կխորտակենք բանտ ու կսպանը :

Պատմությունն իր եջերում ունի որենք անվիճելի ,
Հայրենասեր մարդը կովում կմնա միշտ անսպարտելի ,
Մի սիրտ , վոր իր ժողովրդին , իր դործին ե հավատարիմ ,
Մի սիրտ , վոր միշտ ունի ե դնում իր հայրենի յերկրի ձայնին ,
Նրա սերը կմնա միշտ բարձրագագաթ սարի նման ,
Հազար կայծակ փայլատակի կկանգնի նա կուռ անասան :
Ուրիշ ե մեր Բապուն այսօր , նա գուզվել ե հարսի նման ,
Այգիներն են ծաղկածրար՝ բուրմունքներով անմահական :
Հայելու պես փողոցները , պողոտաներն են ասֆալտացո՛ւ ,
Մեր քաղաքի սրտում տոն ե դարնանային ու ալեկո՛ծ :
Ու լեռնային փարթամ ալյում ձեռքը պարզած բիլ յերկնքին ,
Միտնիչը տեսնում ե ձուխ պտուղներն իր աշխատանքի :
Միայն , վորպես հուշ անցյալի Աշտարակն ե մնում Կույսի ,
Իբրեւ անցած վարպետների անմահ արվեստ գեղատեսիլ :
Ուսուցել ես դու մեզ միշտ ել արվեստն ու յերդը հարգելու ,
Հիանալու կոթողներով քանքարագործ ու սեվեռուն :
Ջահելությունն անմահական ծնվել ե քո արեվից լույս ,

Մերերն անդամ ջահելանում, թափ են առնում՝ կյանքից փրկույ։
 Պատժութիւնն ել իր շորերն է ահա փոխում մեր դարունքին,
 Մեր սրտերը լիքն են սիրով մեր յարերի զփարթազին։
 Չքնաղ Բագուն, հոգր Բագուն շողջողում է լուսերի մեջ,
 Ի՞նչ սրտերն են հպարտութեամբ ու ծով սիրով խփում անկերջ։
 Պարզաբային մայրաքաղաքն, ահա սիրտը հայրենիքի,
 Լույս է սփռում Բագլի վրա վեհ Կրեմլի աշտարակից։
 Ֆիտեւորները մենք կլցնենք, ո՛ր, համատա առաջնորդ, մեկ,
 Յուրաքանչյուր նախադրածը միշտ պատրաստ է սիրանքի վեհ։
 Ահ, բոլորը գիտեն, Ստալին, Բագուն քո հին հայրենիքն է,
 Մեր քաղաքի խնդութիւնը, ծաղկուն կյանքը քո բարիքն է։
 Զրնգում է սաղիւն մեր թառերի նուրբ կարկաչով,
 Յեւ արտերն են ճախրում, թռչում մեր տաղերի յեկեղեցով։
 Յեղափոխական թշնամանքի հետքերն ենք մենք հալեա ջնջել,
 Մի քաղաքից հաց են ուտում մեր ուսաները, հայերը մեր։
 Մեր սիրտն է մեկ, արփեսան է մեկ, յերգերն են մեկ, յեզուն է մեկ,
 Դրոշի տակ քո փրկարար մի՛ սեր ունենք աշխարհով մեկ։
 Յերբ Քյոթոյի սաղն է հնչում, լսվում տապր Սալաթնովի—
 Լեզվից—յեզու ու սրտից—սիրտ խինդն է հասում այնքան թովիչ։

Մենք հայրենի հողն ենք սիրում, քանովեցն է ուր մարտնչել,
 Ուր հարազատ Սերգոն բերեց հաղթանակի համբավը ջերմ,
 Ուր յերկիրն իր զաւակներին թանկ է կյանքի, սրտի նման,
 Չենք թողնի մեր հողը մանկ վոչ մի վոհմակ թշնամական։
 Չեկիտաների նման արթուն մեր հայացքն է մութը ցրում,
 Դրոշազնական Քյոթոյի ին է կաղմ ու պատրաստ մեր շարքերում,
 Կովի պահին քառատրոփ իր դռաթով հանդես կզա,
 Սոյունի պես ձիու բաշից հուր կթափի, կրոցկտա,
 Կշողջողա պողպատ սուրն իր արեգակի ցոլերի տակ,
 Փաշխատների գլուխները կտրորի վտարների տակ։
 Դու կապրես հար ու հափխտան, քաջ Քյոթոյի,
 Համատարիմ հայրենիքին ու աստղերին վեհ Կրեմլի։

Հաւքի նման թեւին տալով, դեպ հովերը սահող մարդը,
 Իր ատեղծած ուրախ կյանքը դույզ ձեռքերով պահող մարդը,
 Սղատակարգ մեր աշխարհում հյուր գնալիս խոսքերով նուշ
 Իշտ նրան է ձոնում սիրով իր առաջին կենացն անուշ,
 Է բաժակի համը յերբեք չթոնքներէից չի պակասի,

Թող լսեն դուստ ու բարեկամ—Ստալինն է նա մեր ազիզ։
 Հանուն ազիզ Ստալինի, հանուն կյանքի ու խնդութեան,
 Ներս կմտնենք առաջնորդի տունն ուրախ, հպարտութեամբ,
 Կառենք—դու մեկ ավիր յերկիր, ուր հսկա յե ամեն մի մարդ,
 Ուր կերտում ենք տարվա գործը մենք մի որում խիղախաբար։
 Բարձրանում է ահա մեր դեմ յերջանկալեա մեր ապագան,
 Դեպի Ծուշի ու Քելքաջար յերկաթղծեր կշողջողան։
 Հանդիստ կաննի մարդը մի որ նարգանում մեր Քելքաջարի
 Ու նոր մի ուժ կզգա նա իր մկաններում այն քաջարի։
 Վոչ մի կաթիլ վիշտ ու մրմուռ չեն ունենա մարդիկ բնավ,
 Կսուրա մեր Լենքորանից թեյով լիքը հազար մի նավ։

Ու մեծ տոնին բյուր ազգերի, Ստալինյան սուրբի վրա,
 Յերբ հյուր լինեն ժողովրդի զաւակները, տեսնեն նրան,
 Անուշ կաննն նարինջները չքնաղազեղ մեր դաշտերի,—
 Մի մրգատառ բաղ է դարձել լույս յերկիրը մեր այս բերրի։
 Մենք տեսնում ենք մեր Մոսկովայի գյողաւորների հաղին շարժաղ
 Նուխա թելից հյուսած շորեր այնքան սիրուն, այնքան արմաղ։
 Քաղաքները կտանեն մեր կոլտոյնիկներն իրենց բերքը,
 Աստարայի մանդարինը՝ մեր Հեռավոր Արեւելքը։
 Դարտարաղի սեւ աչքերով, սեւ հոնքերով գյողաւորները
 Խալիներով կզարգարեն լուսավարար մեր տները։
 Ու չերամի համար իրենց կզցեն նոր թթաբաղեր
 Սիրուն Նուխա յերկար բոյով, յերկարածամ հարսերը մեր։

Մինգեչաուրը կիողողի մեր յերկիրը լույսով վճիռ
 Ու կինդա վարդեր ցանող, վարդեր քաղող մեր բաղվանչին։
 Լսիր դու, մարդ, քո ձեռքին է Մինգեչաուրն այն արեւառ,
 Հայրենիքդ դու լուսերի ովկիան դարձրու, դու կանգ մի առ։
 Մինգեչաուրն բոլշեիկյան մեր բանակի յերկն է անմահ,
 Ժողովրդի լավ որերի, յերջանկութեան համար է նա։
 Լերկ դաշտերը նա կզարձնի անմարելի լուսերի ծով,
 Կհիանա արեւին անդամ է լուսինը մեր աշխարհով,
 Նա կզարձնի բաղ ու բախշա՝ հանդերն անջուր և անկանաչ,
 Ոձ, կարիճի վայրերն անչուք նա կզարձնի մի լալաղար
 Յեւ նայելով, մարդը կասի՝ ուր թյն որը, ուր որն այս վառ։
 Նոր մարդը մեր կհալի գեռ քարն ու սարը մոմի նման,

Մերերն անգամ ջահելանում, թափ են առնում՝ կյանքից փրկույ։
 Պատժությունն էլ իր շորերն է ահա փոխում մեր դարունքին,
 Մեր սրտերը լիքն են սիրով մեր յարերի զվարթազին։
 Չքնաղ Բագուն, հզոր Բագուն շողջողում է լույսերի մեջ,
 Բորբ սրտերն են հպարտությամբ ու ծով սիրով խփում անվերջ։
 Արհազդային մայրաքաղաքն, ահա սիրտը հայրենիքի,
 Լույս է սփռում Բագվի վրա վեհ Կրեմլի աշտարակից։
 Ֆիառերները մենք կլցնենք, ո՛ր, հավատա առաջնորդ, մեզ,
 Յուրաքանչյուր նախապետը միշտ պատրաստ է սիրանքի վեհ։
 Այ, բոլորը գիտեն, Ստալին, Բագուն քն հին հայրենիքն է,
 Մեր քաղաքի խնդությունը, ծաղկուն կյանքը քո բարիքն է։
 Զրնգում է ոսպիւն մեր թառերի նուրբ կարկաչով,
 Յեւ արտերն են ճախրում, թռչում մեր տաղերի յեկեվեջով։
 Յեղբայրասպան թշնամանքի հետքերն ենք մենք հավետ ջնջել,
 Մի օտարայից հաց են ուտում մեր ուսաները, հայերը մեր։
 Մեր սիրտն է մեկ, արփեստն է մեկ, յերգերն են մեկ, յեղուն է մեկ,
 Դրոշի տակ քո փրկարար մի՛ սեր ունենք աշխարհով մեկ։
 Յերբ Քյուրդյուս օսգն է հնչում, լսվում տաղը Սայաթնովի—
 Լեզվից—յեղու ու սրտից—սիրտ խինդն է հստում այնքան թովիչ։

Մենք հայրենի հողն ենք սիրում, քսանվեցն է ուր մարտնչել,
 Ուր հարազատ Սերգոն բերեց հաղթանակի համբավը ջերմ,
 Ուր յերկիրն իր զավակներին թանկ է կյանքի, սրտի նման,
 Չենք թողնի մեր հողը մտնի վոչ մի վոհմակ թշնամական։
 Չեկիտներն նման արթուն մեր հայացքն է մութը ցրում,
 Դյուցազնական Քյուրդյին է կաղմ ու պատրաստ մեր շարքերում,
 Կովի պահին քառատորոփ իր զոաթով հանդես կզա,
 Սոյուժի պես ձիու բաշից հուր կթափի, կրոցկյտա,
 Կշողջողա պողպատ սուրն իր արեգակի ցուրների տակ,
 Փաշիստների գլուխները կտրորի վտոքերի տակ։
 Դու կապրես հար ու հափիտյան, քաջ Քյուրդյին,
 Հափտարիմ հայրենիքին ու աստղերին վեհ Կրեմլի։

Հավքի նման թեմին տալով, դեպ հովերը սահող մարդը,
 Իր ստեղծած ուրախ կյանքը զույլ ձեռքերով պահող մարդը,
 Աղասակարգ մեր աշխարհում հյուր գնալիս խոսքերով նուշ
 Իշտ նրան է ձոնում սիրով իր առաջին կենացն անուշ,
 Է բաժակի համբ յերբեք չթթունքներից չի պակասի,

Թող լսեն զոստ ու բարեկամ—Ստալինն է նա մեր ազիզ։
 Հանուն ազիզ Ստալինի, հանուն կյանքի ու խնդության,
 Ներս կմտնենք առաջնորդի տունն ուրախ, հպարտությամբ,
 Կասենք—զու մեզ ամբի յերկիր, ուր հսկա յե ամեն մի մարդ,
 Ուր կերտում ենք տարվա դործը մենք մի որում խիզախարաք։
 Բարձրանում է ահա մեր դեմ յերջանկավետ մեր ապագան,
 Դեպի Ծառի ու Քելբաջար յերկաթղծեր կշողջողան։
 Հանգիստ կառնի մարդը մի որ նարգանում մեր Քելբաջարի
 Ու նոր մի ուժ կլցա նա իր մկաններում այն քաջարի։
 Վոչ մի կաթիլ վիշտ ու մրմուռ չեն ունենա մարդիկ բնավ,
 Կսուրա մեր Լենքորանից թեյով լիքը հաղար մի նավ։

Ու մեծ տանին բյուր ազգերի, Ստալինյան սուփրի վրա,
 Յերբ հյուր լինեն Ժողովրդի զավակները, տեսնեն նրան,
 Անուշ կանեն նարինջները չքնաղաղեղ մեր դաշտերի,—
 Մի մրցատառ բաղ է դարձել լույս յերկիրը մեր այս բերրի։
 Մենք տեսնում ենք մեր Մոսկովայի դյուղայիների հազին շարմազ
 Նուխվա թելից հյուսած շորեր այնքան սիրուն, այնքան արմազ։
 Քաղաքները կտանեն մեր կոլխոզնիկներն իրենց բերքը,
 Աստարայի մանդարինը՝ մեր Հեռավոր Արևելքը։
 Ղարաբաղի սեվ աչքերով, սեվ հոնքերով դյուղայիներ
 Խալիներով կզարգարեն լուսավարար մեր տները։
 Ու չերամի համար իրենց կղցեն նոր թթարաղեր
 Սիրուն Նուխվա յերկար բոյով, յերկարածամ հայտերը մեր։

Մինդեշատը կփողոցի մեր յերկիրը լույսով վճիռ
 Ու կինդա վարդեր ցանող, վարդեր քաղող մեր բաղվանչին։
 Լսիր դու, մարդ, քո ձեռքին է Մինդեշատը այն արեվառ,
 Հայրենիքդ դու լույսերի ովկիտն դարձրու, դու կանդ մի առ։
 Մինդեշատը բուշեիկյան մեր բանակի յերկն է անմահ,
 Ժողովրդի լավ որերի, յերջանկության համար է նա։
 Լերկ դաշտերը նա կդարձնի անմարելի լույսերի ծով,
 Կհիանա արևին անդամ է լուսինը մեր աշխարհով,
 Նա կդարձնի բաղ ու բախշա՝ հանդերն անջուր և անկանաչ,
 Ոձ, կարիճի վայրերն անշուք նա կդարձնի մի լալաղար
 Յեվ նայելով, մարդը կասի՝ ուր այն որը, ուր որն այս վառ։
 Նոր մարդը մեր կհալի զեռ քարն ու սարը մոմի նման,

— Եւր յերկրի պէս մի ալ յերկրի պիտ չլինի—կիտորհի նա :
 Կհեղեղվին անապատներն անմար լույսի կոհակներով ,
 Ալիքներն այդ գեղածիծաղ կլցնեն մեր սիրտը խինդով :
 Անմար բախտը ժողովրդի արեւի պէս կհուրհուր ,
 Յերբ վոր թարթի մութ դիշերով Մինգեշաուրն աչքերն իրա :
 Յերեկվա պէս կյերեկա ստեպը լույս ալիքներում ,
 Կերգեն ուրախ բլբուլները ձորերի մեջ , ալիքներում ,
 Յերկարությամբ ճամբաների բարդի , շինար կրարձրանան ,
 Զուր խմելով նրանք իրենց դուռները յերկինք կտան :
 Հանգիստ կանեն կոլխոզնիկներն այդ ծառերի շմբի տակ
 Ու չի լինի վոչ մի հիվանդ այս վայրերում մոսկկուտակ :
 Յեվ բամբակը կածի այստեղ բարձր քոյով սքանչելի ,
 Յեվ հաղթության յերգ կյերգի ժողովուրդը մեր յերջանիկ ,
 Յեվ այնտեղ , ուր վարդ չի բուսել , ուր չի յերգել բլբուլն անգամ ,
 Տոն կլինի այնտեղ ու խինդ ու խրախճան համայնական ,
 Սէյրան կանեն իրիկուններն աստղերը վառ , լուսինն անդին ,
 Արմաղ—չարմաղ աղջիկները , տղերքը մեր հայրենիքի
 Ու կյերգի աշուղը ծեր , լեզու կանեն սագերն անուշ ,
 Ժողովրդին հերոսական մի նոր վոդի կտան և ուժ :
 Համբի նման ազատ և միշտ հայրենիքը մեր հարազատ ,
 Սերն ազատ և , գրիչն ազատ , սիրտն ազատ , լեզուն ազատ :
 Կրարձրացնի մարդկությանը մարդկության ձեռքն այնքան աղղու ,
 Մինգեշաուր , մի հարց ունեմ—հարսանիքի պատրաստ ես դու :

Յուրաքանչյուր մի գյուղացի իր մեքենան պիտ ունենա ,
 Այդ տեսներով իր մոռութը պիտի կախի վոսոխն անարդ :
 Մայրամ,—կասի բժիշկը մեր ճերմակաթուր խալաթ հագին ,
 Չենք ճանաչի մեր սարերի եւ առաջվա չորան տղին ,
 Առաջ կերթանք գյուղամիջով—ուսուցիչը մոտ կգա մեզ ,
 Մեկը կամաց կչնջա—են դաշտերի հերոսն և , տես :
 Մոտ կգա մի ողաչու կին—վառ աստղերի յերկրպագուն
 Ու կես ժամում հեռու դյուղից կհասցնի նա մեզ Բաղու :
 Խորհուրդների զարկերակն և Բաղուն մեր նոր ու լուսավառ ,
 Նա առաջին դարունն և մեր ինդուստրիայի , դարունը վառ :
 Կոմունիզմի դուան առաջ շող կթափի նա գիրկ առ գիրկ ,
 Ի մարջան և խորհուրդների վզին մեր այս հողը վոսկի :
 Մեր չեն Բաղուն հպարտությամբ բենգին կտա մարտի պահին ,
 Եսլի յերկինք վեր սլացող մեր բյուրավոր ալրոններին :

Ու յերբ սուրան հպարտությամբ մեր տանկերը հրում , մարտում ,
 Եւր մարտիկը կարմիր՝ կասի . յաշա՛ Բաղու դու մեր խնդուն :
 Փառք քեզ Բաղու , բյուր հաղար փառքի Ստալինին մեր հարազատ ,
 Չե վոր նա յե տվել քեզ շունչ , նա յե տվել քեզ կյանք ազատ :

Մեր յերկիրը կկառուցի Բաղու—Ջուլֆա յերկաթուղին ,
 Ծաղիկներով կգարդարի շուրջը նրա լուսաշողին :
 Յերբ վոր հնչի շողեկանչն առաջին բաղերի մեջ ,
 Ժողովուրդը կասի մեկեն՝ Ստալինն և տվել այն մեզ :
 Յեվ այդ գնացքին ծաղիկներով կսպասեն բյուր կոլխոզնիկներ—
 Վառ խնդության ուրինակ և յերջանկավետ յերկիրը մեր :
 Բուրում են մեր բախշաների ծաղիկներն ուրախության
 Ու ծաղկում են բյուր սրտերում իղձերը վառ յեղբայրության :
 Հավատում ենք կուսակցության ուժին հզոր և աննկուն ,
 Յեղբայրությանն այս անխորտակ , ժողովրդի խիզախ վոդուն :
 Յերբեք մենք ուսու ժողովրդի ողնությունը չենք մոռանա ,
 Յեղբոր նման ինչքա՛ն , ինչքա՛ն լավություն և արել մեզ նա ,
 Ժողովուրդները մեր յերկրի քեզ են , քեզ են յերախտապարտ ,
 Տասը ջահել Յեղբայրներ քեզնով են դոհ ու միշտ հպարտ :
 Քեզ հետ , աղիզ Ստալինի հետ դտանք մենք մեր բախտը հավետ ,
 Սիրելի հայր , սպասում ենք քեզ մեր տոնին յերջանկավետ ,
 Հյուր ենք կանչում քեզ տունը քո—մեր տունն ուրախ ,
 Աչքի վրա դու տեղ ունես , թե դաս մի որ դու մեզ դնաղ :
 Աչքի վրա դու տեղ ունես , թե դաս մի որ դու մեզ դնաղ :
 Յեկ , քեզ տանենք սիրտ բաց անող Գյոգ—Գյուլը մեր արեվազուն ,
 Գեղությունը նրա անանց անկարող և պատմել լեզուն :
 Վոչխար մորթենք , կրակ անենք , շամփուր շինենք ճիպոտներից
 Ու խորոված անենք իսկույն , ծուխը բռնի անտառ ու ձոր ,
 Յերեկոյան , դեմքին ժպիտ՝ դուրս դա լուսինն ել ամպերից ,
 Լեզու առնի մի տեղ սաղը , մի տեղ՝ թառը մեր քաղցրածոր :
 Հեռու մի քիչ յայլի պարենք գյուղացոց հետ կանաչներում ,
 Ու միասին նավ նստելով , շրջենք դուլալ այս ջրերում ,
 Չկենք վոսոսանք մենք կարմրախայտ մեր Գյոգ—Գյուլում դեղեցկավետ—
 Գործը շատ է՝ արի թեկուզ մեն մի որով—հո չենք ասում արի հավետ

Հայր սիրելի , արի մեզ մոտ , նայիր , ահա կյանքն և ծաղկում ,
 Ապագայի պատկերը պերճ կտեսնես մեր հայրենիքում :
 Ո՛ր , լույս գալիք , մոտ ես այնքան , մարտնչելով գիրկդ կգանք ,

Հանուն յերկրի ու մեր արեւ Ստալինի մենք կյանք կտանք:
 Ո՛ր, լույս գալիք, խորտակելով վոսոխներին դարչելի, չար,
 Մենք հանուն քեզ խառնի մոտ մարտ ենք մղել հերոսարար:
 Մարտնչել ենք, հաղթանակի պսակ դրել քո ճակատին,
 Մեր ամեն մի մարտիկը քաջ հալածար է մի ջոկատի:
 Հանուն Քեդ՝ կյանք, արյուն կտան վորդիներդ հալածարիմ,
 Չկա ուրիշ մի այլ յերկիր քեզ պես չքնաղ, հրաշալի:
 Վորպես մի մարդ մենք բոլորս զինվորներն ենք կուսակցութեան
 Ստալինից է շունչ առնում հայրենիքը մեր աննման,
 Ջահել մայրերն որորելով իրենց անուշ մանկիկներին,
 Ասում են միշտ—կյանքը դարձրիր չքնաղ գյուլստան, Ստալին,
 Արթուն աչքով հսկում ենք մենք մեր շեն յերկրի ծաղիկներին,
 Մեր ձեռքին զենք, մեր սրտում՝ քո վառ անունը ջա՛ն Ստալին:

Նամակը գրել են բանաստեղծներ՝ ՍՍՄԵՂՎՈՒՐՂՈՒՆԸ,
 ՌԱՍՈՒԼ ՌԶԱՆ և ՍՈՒԼԵՅԱՆ ՌՈՒՍՏԱՄԸ

Ապրիլյաներնից քարգմանել են բանաստեղծներ՝ ԹԱԹՈՒԼ,
 ՀՈՒՐՅԱՆԸ, ԱՇՈՏ ԳՐԱՇԻՆ և ՍԱՄՎԵԼ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆԸ

<< Ազգային գրադարան

NL0385963

50 җылы.

72 655

354

БАКЪ ИНТЕЛЛИГЕНСИЈАСЫНЫҢ **СТАЛИН** ЖОЛДАША
МӨКТУБУ

Бакъ — 1939